

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem Sancti Thomæ Tomvs ...

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Varie sententiæ Scholasticorum. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

& voluntatem agendorum, eum generādo. Vel potius referendum est ad Christum, secundum humanam naturam.

Ad tertium dicendum, quod sic eadem essentia, quæ in patre est paternitas, in filio est filiatio: illa eadem est potentia qua pater generat, & qua filius generat, & qua filius generatur. Vnde manifestū est, quod quicquid potest pater, potest filius: non tamen sequitur, quod possit generare, sed mutatur quid in ad aliquid. Nam generatio significat relationē in diuinis. Habet ergo filius eandem potentiā quam pater, sed cum alia relatione. Quia pater habet eam, vt dans. Et hoc significatur, cum dicitur, quod potest generare. Filius autem habet eam vt accipiens. Et hoc significatur, cum dicitur, quod potest generari.

Conclusio est affirmans: circa quam & totum artic. satis differuimus supra dis. 169.

QVÆSTIO XLIII.

De Missione diuinarum personarum.

Deinde considerandum est de missione diuinarum personarum. Circa hoc quaruntur octo.

ARTICVLVS I.

Vtrum alicui personæ diuina conueniat mitti.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod personæ diuina non conueniat mitti. Missus enim minor est mittente. Sed vna persona diuina non est minor alia. Ergo vna persona non mittitur ab alia.

2. Præterea. Omne quod mittitur, separatur à mittente. Vnde Hierony. dicit super Ezech. Quod coniunctum est, & in corpore vno copulatum, mitti non potest: sed in diuinis personis nihil est separabile, vt Hilar. dicit, ergo vna persona non mittitur ab alia.

3. Præterea. Quicumque mittitur ab aliquo loco discedit, & ad aliquem locum denouo vadit. Hoc autem diuinæ personæ non conuenit, cum ubique sit. Ergo diuinæ personæ non conuenit mitti.

Sed contra est, quod dicitur Ioan. 8. Non sum ego solus, sed ego & qui misit me pater.

Respondet dicendum, quod in ratione missionis duo importantur. Quorum vnum est habitudo missi ad eum, à quo mittitur. Aliud est habitudo missi ad terminum ad quem mittitur. Per hoc autem, quod aliquis mittitur, ostenditur processio quædam missi à mittente: vel secundū imperium, sicut Dominus mittit seruum, vel secundum consilium, vt si

consiliarius mittere dicatur regem ad bellandum: vel secundum originem, vt si dicatur, quod flos emittitur ab arbore. Ostenditur etiam habitudo ad terminum ad quem mittitur, vt aliquo modo ibi esse incipiat: vel quia prius ibi omnino non erat, quo mittitur: vel quia incipit ibi aliquo modo esse, quo prius non erat. Missio igitur diuinæ personæ conuenire potest secundum quod importat ex vna parte processionem originis à mittente. Et secundum quod importat ex alia parte nouum modum existendi in alio. Sicut filius dicitur esse missus à patre in mundum, secundum quod inceptit in mundo esse per carnem assumptam: & tamen ante in mundo erat, vt dicitur Ioan. 1.

Ad primum ergo dicendū, quod missio importat minorationem in eo, qui mittitur, secundum, quod importat processionem à principio mittente, aut secundum imperium, aut secundum consilium: quia imperans est maior, & consiliarius est sapientior. Sed in diuinis non importat nisi processionem originis, quæ est secundum æqualitatem, vt supra dictum est.

Ad secundum dicendum, quod illud quod sic mittitur, vt incipiat esse, vbi prius nullo modo erat, sua missione localiter mouetur. Vnde oportet, quod loco separatur à mittente. Sed hoc non accidit in missione diuinæ personæ, quia persona diuina missa, sicut non incipit esse, vbi prius non fuerat, ita nec definit esse vbi fuerat. Vnde talis missio est sine separatione, sed habet solam distinctionis originis.

Ad tertium dicendum, quod obiectio illa procedit de missione, quæ fit secundum motum localem, quæ non habet locum in diuinis.

Conclusio est: Missio conuenire potest alicui personæ diuinæ, secundum quod ex vna parte denotat processionem originis à mittente: ex alia vero nouum modum existendi alicui, quod dicitur mitti. Ex hac conclusione facile colligemus sententiam Doctoris sancti, quæ cum alijs late examinabimus sequenti disputatione.

DISPUTATIO CLXX.

quid sit missio diuinæ personæ.

Varia sententia Scholasticorum, cap. 1.

Missionem solum esse æternam processionem connotato effectū temporali. verior sententia est, 6. 2.

Corollaria præcedentis opinionis, 6. 3.

CAPVT I.

Varia sententia Scholasticorum.

Explicata semel natura & definitione missionis, reliqua, quæ in hac questione disputat S. Thom. facile illustrabuntur: ignorata namque

vera

vera rei definitione, cætera, quæ inde sequuntur, ignorari necesse est. Verùm de natura missionis Scholastici varie sentiunt.

Magist. Prima sententia est Magistri in 1. dist. 15. vbi loquens de donatione, qua datur Spiritus sanctus ait, nihil aliud esse, quam operationem Dei extra seipsum circa creaturas: idemque sentire videtur de missione; cumque doceat, vnamquamque personam ab alia posse donari, sic etiam putat, vnamquamque ab alia, & à se ipsa posse mitti. Subdit tamen, ex sententia August. nusquam legi Patrem missum fuisse ab alia persona, vel à se ipso: sed huius nullam rationem assignat. Imo ipse August. qui 2. de Trinit. cap. 5. docet, filium dari à seipso, & mitti ab Spiritu sancto, nunquam reddit rationem, ob quam Spiritus sanctus non dicatur mittere Patrem, aut quare Pater non mittat seipsum. Cæterum 4. de Trinit. cap. 20. aliquam contendit rationem adducere, vt infra dicemus. Ego vero non dubito secundum hanc sententiam Magistri aperte colligi, Patrem mitti à seipso: siquidem missio nihil aliud est, quam operatio extra Deum, secundum quam nouo modo incipit esse, aut apparere persona in creatura; quinimo, si filius mittitur à Spiritu sancto, non video, cur etiam Pater mitti non possit ab eo.

Ex Bon. ad missionem non est necessaria au- sio in mittente respectu missi. Secunda opinio est, Bonauent. in eadem dist. part. 1. quæst. 2. & 4. vbi vt hanc sententiam Magistri defendat, affirmat, ad missionem non esse necessariam auctoritatem in mittente respectu missi, sed solum processionem personæ missæ, & manifestationem eius in tempore; dicit vero processionem absolute esse necessariam, non quidem processionem à persona mittente, sed à quacunq; alia. Quare, inquit, persona produens potest à se ipsa, vel ab alia quacunq; mitti, si à se ipsa, vel à quacunq; alia manifestetur: cumq; Pater à nullo procedat, etiam si à seipso, vel ab alia persona manifestetur, neque à se ipso, nec ab alia persona mittitur. Id probat ex August. 4. de Trinit. cap. 20. circa medium, vbi sic ait; Sicut natum esse est filio à Patre esse, ita mitti est filio cognosci, quod ab illo fit: de Spiritu sancto eadem fere verba subdit. Huius autem, quod est, cognosci filium natum esse à Patre, quæcunq; persona Trinitatis est principium; ergo quæcunq; habet rationem mittentis, ac proinde missio, ex sententia August. erit manifestatio temporalis, qua vna persona cognoscitur ab alia procedere. Iuxta quam doctrinam dicit 2. de Trinit. c. 15. filium esse missum in mundum à Spiritu sancto, cum carnem suscepit. Probat ex illo Math. 1. inuenta est in vtero habens de Spiritu sancto.

2.

August.

S. Thom.

Scot. Gabriel. Marfil.

Caictan. Ferrar. 3.

Huic sententiæ dissimulari videtur S. Thom. ad art. 8. huius quæst. cum concedit, vnam personam à quacunq; alia aliquo modo posse mitti, si missio pro effectu temporali solum accipiatur, non pro æterna processionem vnius ab alia. Sed disertis verbis eam amplectitur ipse in 1. dist. 15. quæst. 3. art. 1. Scotus in 1. dist. 14. q. 1. s. licet autem, Gabriel q. 1. & Marfil in 1. quæst. 18. art. 1. 2. 3. & 4. Ratione vero sic probari potest: Persona solum dicitur in tempore mitti non ab æterno; ergo missio solum est temporalis, non æterna processio; atqui cuiusuis temporalis effectus tota Trinitas est causa; ergo & missiones cuiusque personæ.

Tertia sententia est Caictani in hunc artic. & Ferrar. 4. contra gentes c. 23. qui docent, dupliciter vsurpari posse missionem; tum expressè & propriè

pro æterna processionem, connotato nouo modo existendi in creatura; tum latiori significatione, pro sola manifestatione temporali. Priori modo solum potest persona procedens mitti ab eâ, quæ æternaliter procedit; posteriori modo potest quæcunq; à quavis alia mitti, vt faceret Canar. in comment. art. 8. huius quæst. sic putant filium, cum carnem sumpserit, missum ab Spiritu sancto. Probat autem ex Concilio Tolet. 1. in confessione filii, vbi dicitur: Missus tamen filius non solum à patre, sed à Spiritu sancto esse credendus est in eo, quod per Prophetam dicitur, & nunc Deus missus me, & Spiritus eius.

CAPVT II.

Missionem solum esse æternam processionem connotato effectu temporali, verior sententia est.

Cum omnia, quæ de missione diuinerum personarum in Scriptura & Patribus traduntur, facilius consent, si dicamus missionem solum capi priori illo modo, quem posuit Caieta, tamen nihil aliud esset, hoc sufficeret, vt eam sententiam existimaremus cæteris multo probabiliorē, eorum non solum hoc illam confirmat, sed etiam manifesta ratio, quam in hoc capite deducemus. Est igitur verior opinio, missionem esse æternam processionem, connotato aliquo effectu temporali, ratione cuius persona, quæ mittitur, dicitur apparere. Sententia est S. Thom. in hoc artic. quod hoc solo modo definitur missionem, de cuius ratione dicit esse processionem à mittente; & nullam aliam esse in diuinis, quam æternam. Est etiam Durand. in 1. dist. 15. q. 3. probatur autem primum testimonij Patrum, deinde ratione. Ex Patribus primo Hilari 9. de Trinit. col. 13. in fine, explicat illud Ioan. 16. Quoniam à Deo exiit, exiit à Patre, & venit in mundum, &c. sic loquitur; à Patre enim in hunc mundum venit, quia à Deo exiit. Nam vt naturam suam in exitione significasse intelligeret, subiicit se à Patre venisse, & cum per id à Patre venisset, quia à Deo exiit, exiit eius à Deo absoluta naturam suam, quæ paterni nominis est possessio conseruata. Ceterè nihil clarius pro nostra sententia dici potuit.

Secundò Gregorius Magnus idipsum non minus perspicue dixit hom. 26. in Euang. in illa verba, Sicut misit me viuens Pater; ibi enim, Postquam ostendit, verba illa intelligi posse de Christo secundum humanitatem, vt secundum illam diceretur à Patre missus, subdit; Quamuis mitti etiam iuxta naturam diuinitatis possit intelligi: eo enim ipso à Patre filius mitti dicitur, quo à Patre generatur: nam Spiritum quoque factum, qui cum sit equalis Patri & Filio, non tamen incarnatus est, eisdem se filius mittere prohibet dicitur: Cum venerit paraclytus, quem ego misi in vobis à Patre. Sicut mitti solum in carnari debet intelligi, Sanctus procalibio Spiritus nullo modo diceretur mitti, qui nequamquam incarnatus est, sed eius missio ipsa processio est, quæ de Patre procedit & filio.

Tertio Beda in lib. 2. homiliarum homil. 2. quæ est de dominicæ primæ post ascensionem, eisdem fere verbis vsus est: Cum gratia (inquit) Spiritus sancti datur hominibus, profecto mittitur Spiritus sanctus à Patre, & à Filio procedit, & à Patre, quia eius missio est ipsa processio.

Denique ex eo probauimus disputatione 147. c. 2. contra Græcos Spiritum sanctum à filio procedere, quia à filio mittitur; quod si de ratione missionis non esset ipsa processio, etiam si mitti solum esset persona procedentis, non rectè in hoc probaretur: nam posset persona procedens ab alia mitti.